

Tale - kirkens unnskyldning til skeive

Kjære biskoper, kjære medlemmer og venner,

mitt navn er Stephen Adom og jeg er leder av FRI.

Tusen takk for invitasjonen hit i dag, takk for at det skjer her på London Pub, og takk for unnskyldningen til alle skeive!

Unnskyldningen er viktig for mange i dag, men kommer samtidig for sent for noen.

Den kommer for sent for de av oss som ikke klarte å leve med hvem vi var. De av oss som aldri vokste opp fordi vi ble tvunget til å velge vekk livet i møte med Kirkens påføring av skam.

Den kommer for sent for de av oss som døde av AIDS, som lå i sykesengen redde - med våre hjerter fulle av angst fordi kirken mente epidemien var Guds straff over homofile. Det var ikke bare de som fikk hiv som ble berørt, men alle homofile ble truffet av holdningen til kirken. Mange skeive menn turte ikke å komme ut av skapet fordi man automatisk trodde at vi var hivpositive.

Unnskyldningen er for sent for mange av oss som nå er seniorer, som ønsket et religiøst fellesskap i våre liv, men som aldri fikk det, fordi kirken sykelliggjorde og syndiggjorde oss og mente våre skeive kropper og følelser var onde avvik.

For sent for alle som har levd hele sine liv med påført frykt for Guds straff, og av skam etter å ha blitt "veilledet" eller forsøkt "konvertert" inn på den såkalte "rette sti".

For sent for alle skeive som har blitt offer for streng sosial kontroll.

– kunstpause –

Men selv om unnskyldningen kommer for sent for mange, er det nettopp derfor den også er så viktig.

Å erkjenne at en har vært med på å ødelegge skeives liv - at det man har gjort, sagt og vært del av, har ført mennesker inn i bunnløs fortvilelse - er viktig.

Dette er viktige, men sikkert også vanskelige innrømmelser - men det er et steg som MÅ tas på veien til forsoning og ny begynnelse - en fortsettelse av det gode arbeidet som allerede er begynt.

Det må skapes flere trygge rom lokalt, for eksempel ved studie- og samtalegrupper som inkluderer alle.

Vi ønsker å se biskopene gå i pride-tog i by og bygd i Norge og at dere aktivt inviterer med kristenkonservative politiske ledere for å vise vei.

Som det heter i konklusjonen i rapporten "Synlig og Usynlig" om inkludering av transpersoner i kirken: "Arbeidet med å skape trygge rom begynner på et helt grunnleggende nivå: det begynner med kunnskap, med dialog, med å lytte til hverandre, og noen ganger å gå en ganske kronglete vei sammen." Og som rapporten også sier: Vi må ta inn over oss at kirken og menigheten i utgangspunktet er et utrygt rom for transpersoner.

Med dette som bakteppe er FRI klare på at det må bygges mer skeiv kompetanse i kirken som organisasjon, og skapes flere rom for reell dialog.

I arbeidet fremover må kirken huske å snakke **MED** de av oss som er skeive - og ikke bare **OM** oss.

– kunstpause –

Kjære biskoper, kjære alle sammen,

denne unnskyldningen er viktig for framtiden.

Å undertrykke hvem vi er eller hvem vi elsker **ER** direkte skadelig.

I beklagelsen hører vi at religiøst konservative og høyreradikale krefter verden rundt reduserer skeive til en politisk sak.

Våre levde liv handler ikke lenger om grunnleggende menneskerettigheter, man hekter heller våre liv på begrep og ord som "woke", "radikal kjønnsideologi" eller "kjønnspropaganda".

Utviklingen er bekymringsverdig i mange land, deriblant USA, Russland, Ungarn og Tyrkia - samtidig som vi importerer kulturkrigen også til Norge. Skeive, og spesielt transpersoner, brukes som syndebukker for å dehumanisere, mistenkeliggjøre og male fiendebilder.

Denne retorikken har en parallell i det som biskopene på 1950-tallet uttalte i Norge, at vi var "en fare av verdensdimensjoner". I mange samfunn i verden har vi altså ikke kommet lengre enn det i 2025.

Vi ser en svært religiøs konservativ og høyre-populistisk bølge skylle over land etter land, hvor det å angripe det menneskelige mangfoldet er akseptert og faktisk er en farbar vei for å beholde eller skaffe seg makt.

I dette lyset, internasjonalt og nasjonalt, er unnskyldningen fra dere enda sterkere. Og enda viktigere. Dette er potensielt viktig for skeive religiøse i hele verden. Vi håper at denne unnskyldningen kan oppfordre andre kirkesamfunnet internasjonalt til å gjøre det samme.

For oss er unnskyldningen et viktig signal til alle religiøse om at mangfoldet av mennesker, identiteter og kjærlighet er en styrke for samfunnet, ikke en fare.

Døren må gjøres vid og høy for alle. For mer kjærlighet, flere rettigheter, større rom og plass i et samfunn ser vi fungerer. Samfunn hvor dette er ansett som en styrke, er samfunnene som blomstrer.

Sosial kontroll og påføring av skam... vi skal og bør være ferdig med det nå.

– kunstpause –

Unnskyldningen er også viktig i en tid hvor sosiale medier preger våre liv.

Som skeive kjenner vi fordommene på kroppen - vi opplever at onkler, tanter, naboer og andre bekjentes negative utsagn om skeives liv bare øker.

Hva religiøse ledere tenker, mener og gjør i møte med dette, er derfor ekstremt viktig. Vi håper de norske biskopenes unnskyldning til skeive i dag er et innlegg som lyttes til av alle.

– kunstpause –

Vi er glade for at biskopene som representanter for kirkens ledelse med denne unnskyldningen tar ansvar for fortiden og framtiden. At man i Den norske kirke gir mer plass til mer hjerterom for alle de av oss som den dag i dag står utenfor.

Til slutt vil jeg si tusen takk til alle som har stått på i arbeidet med denne saken i vår skeive bevegelse.

Det er mange år siden FRI startet arbeidet med å få skeive inkludert i kirken. Åpen Kirkegruppe (ÅK) ble stiftet i 1976 som en undergruppe av Det norske forbundet av 1948.

DNF-48 som vi het tidligere - før vi skiftet navn til LLH, og nå er vi FRI.

Aasmund Robert Vik, som er tilstede her i dag, som fremdeles er aktiv frivillig i FRI, var en av grunnleggerne av Åpen Kirkegruppe - en gruppe som ville tilby et kristent fellesskap for skeive og arbeide for at kirkene i Norge skulle åpne dørene for skeive.

Nå kjennes det ut som at vi har kommet langt i å nå dette målet, samtidig som vi fremdeles har en vei å gå. Og den skal vi fortsette å gå sammen.

Igjen, tusen takk til alle som har stått på frivillig gjennom alle disse årene siden 1976. Tusen takk til alle som har stått sammen med oss.

Tusen takk for unnskyldningen her i dag.

Takk for meg.